

Sammanfattning

Uppdraget

Kamerabevakningslagen (2018:1200) reglerar viss kameraanvändning i samhället. Lagen är ett komplement till EU:s dataskyddsförordning¹ och genomför EU:s dataskyddsdirektiv² i vissa delar. Förordningen och brottsdatalagen (2018:1177) ska tillämpas parallellt med kamerabevakningslagen.

Enligt lagen gäller som huvudregel ett krav på tillstånd för att aktörer som bedriver offentlig verksamhet ska få använda kamerabevakning som innebär personbevakning på platser dit allmänheten har tillträde. För att tillstånd ska beviljas krävs att bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset enligt den s.k. intresseavvägningen. Ett antal brottsbekämpande myndigheter är helt undantagna tillståndskravet och ska i stället självständigt bedöma om de kan bedriva kamerabevakning enligt nämnda intresseavvägning.

Vårt uppdrag är i huvudsak uppdelat i två delar. I den första delen går uppdraget ut på att föreslå åtgärder som kan underlätta användandet av kamerabevakning för kommuner, regioner och andra än myndigheter som utför en uppgift av allmänt intresse. I uppdraget ingår att kartlägga och analysera behovet av förenklade regler och utifrån kartläggningen och analysen föreslå förenklingar. Utgångspunkten för uppdraget i denna del är att tillståndsplikten för nämnda aktörer ska tas bort helt eller i förhållande till vissa centrala syften.

I den andra delen av vårt uppdrag ska vi se över utformningen av den lagstadgade intresseavvägningen för att den bättre ska svara mot

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

² Europaparlamentets och Rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF.

behovet av att kamerabevaka i syfte att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet. I denna del ingår att analysera behovet av utökade möjligheter att bevaka i nämnda syften och oavsett ställningstagande i sak föreslå åtgärder som innebär sådana utökade möjligheter samtidigt som integritetsskyddet beaktas. Genom tilläggsdirektiv har vi också i uppdrag att föreslå åtgärder som särskilt underlättar för Polismyndighetens kamerabevakning. Vi ska kartlägga och analysera Polismyndighetens behov av förenklad hantering inför påbörjandet av kamerabevakning och att i fler fall undantas från kravet på upplysning och rätten till information samt lämna nödvändiga författningsförslag.

Under förutsättning att det ryms inom tiden för uppdraget är vi oförhindrade att ta upp och lämna förslag i frågor som har samband med de frågeställningar som ska utredas särskilt.

Behovet av lättnader för vissa verksamheter

Vår kartläggning visar att kommuner, regioner och andra än myndigheter som utför en uppgift av allmänt intresse behöver lättnader i form av förenklade regler vid kamerabevakning. Bevakning som dessa aktörer bedriver omfattas i huvudsak av EU:s dataskyddsförordnings tillämpningsområde.

Tillståndsförfarandet medför flera problem. De mest framträdande är att förfarandet innebär en betydande administrativ börda, att utvecklingen av aktörernas bevakning hämmas och att effektiviteten i att utföra en uppgift av allmänt intresse eller myndighetsutövning kan motverkas. Behovet av förenklade regler tar primärt sikte på vissa centrala syften, men det finns även behov av att bevaka i andra syften och behoven är föränderliga. Beroende på om tillståndskravet ska tas bort helt eller delvis behövs det integritetsskyddande åtgärder.

I fråga om myndigheter tar våra direktiv endast upp behov av lättnader för kommunala och regionala sådana. Vi identifierar dock att det bör finnas ett behov av ett förenklat förfarande även för statliga myndigheter.

Behovet av lättnader och utökade möjligheter i brottsbekämpande verksamhet

Vår kartläggning visar att framför allt Polismyndigheten men även andra brottsbekämpande myndigheter behöver utökade möjligheter att kamerabevaka och ett ännu enklare förfarande, särskilt vid bevakning som bedrivs inom ramen för brottsdatalagens tillämpningsområde eller motsvarande reglering för Säkerhetspolisen. Sverige har i flera år stått inför flera utmaningar i den brottsbekämpande verksamheten, t.ex. i fråga om organiserad brottslighet och terrorhot. Behovet av att samla in information genom kamerabevakning har ökat kraftigt och det är ett nödvändigt verktyg för att kunna bedriva en effektiv brottsbekämpning.

I fråga om utökade möjligheter till kamerabevakning är det främst vad som ska beaktas särskilt enligt kamerabevakningslagens intresseavvägning som inte är ändamålsenligt utformat ur ett brottsbekämpande perspektiv. En del av problematiken är att myndigheterna inte kan göra en framåtblickande bedömning av behovet av bevakning på en viss plats. I huvudsak krävs att brott tidigare har begåtts på platsen i viss omfattning för att behovet av bevakning ska anses väga tungt. Vidare är det också problematiskt att bedömningen endast får vara relaterad till att brott begås på platsen. Det finns även platser som kan ha strategisk betydelse för den brottsbekämpande verksamheten men där faktiska brott inte begås.

Vid kartläggningen har det också kommit fram att de brottsbekämpande myndigheterna vid tillfälliga och brådskande behov av kamerabevakning inte hinner genomföra en intresseavvägning och att de nuvarande undantagen från intresseavvägningen är för begränsande för att effektivt kunna använda kamerabevakning som ett verktyg i sådana situationer. Även upplysningskravet och rätten till information i kamerabevakningslagen ställer till problem i den brottsbekämpande verksamheten, särskilt i fråga om bevakning via UAS (unmanned aerial system, i allmänhet kallat drönare) och från civila fordon.

Generella utgångspunkter för reformmöjligheterna

Regleringen i kamerabevakningslagen har dubbelt syfte då den ska tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål och skydda fysiska personer mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten vid sådan bevakning. Våra förslag föregås i huvudsak av en avvägning mellan behov och integritet. För dessa avvägningar ser vi vissa generella utgångspunkter.

Kamerabevakning utgör som utgångspunkt ett intrång i grundläggande fri- och rättigheter. De rättigheter som främst är av intresse för uppdraget är rätten till skydd för privatlivet och den personliga integriteten samt rätten till skydd för personuppgifter. Dessa rättigheter garanteras i bl.a. Europakonventionen³ och regeringsformen. Det finns två sidor av enskildas grundläggande rättigheter; dels enskildas rätt att bli fredade från kränkningar från statens sida, dels statens plikt att tillförsäkra enskilda ett skydd mot kränkningar från andra enskilda. Staten är skyldig att upprätta ett ramverk som tillgodoser dessa delvis konkurrerande intressen.

Enligt vår analys av kartläggningen behövs lättnader för och utökade möjligheter till kamerabevakning. Det är dock förenat med svårigheter att mäta effektivitet och nytta av kamerabevakning. Forskningsresultat finns endast i begränsad omfattning. Däremot finns det anledning att lägga vikt vid berörda aktörers egna effektivitets- och nyttobeskrivningar. Främst utifrån dessa bedömer vi att kamerabevakning är ett effektivt verktyg i brottsbekämpande verksamhet och kan vara ett effektivt verktyg även i annan verksamhet.

Att förenkla förfarandet och utöka möjligheterna för användning av kamerabevakning innebär ökade risker för intrång i den personliga integriteten. Det är dock proportionerligt att införa sådana regler under förutsättning att lagstiftningen även fortsättningsvis innehåller integritetsskyddande åtgärder och omgärdas av rättssäkerhetsgarantier.

---

³ Europeiska konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Våra förslag ska genomföras i form av ändringar i kamerabevakningslagen

Det finns inget krav enligt EU-rätten att särskilt reglera användandet av kamerabevakning i nationell rätt. Den generella dataskyddsregleringen ger i sig ett långtgående integritetsskydd vid sådan bevakning. Användandet av kamerabevakning skulle därför uteslutande kunna regleras av bestämmelserna i den regleringen.

Ett annat alternativ är att införa bestämmelser om kamerabevakning i annan befintlig nationell dataskyddslagstiftning. Det skulle kunna vara en bra lösning eftersom det skulle tydliggöra att bevakning enligt EU:s dataskyddsförordning ställer vissa krav, medan bevakning enligt brottsdatalagen kan ställa andra krav. Detta är enligt oss inte tydligt i dagens kamerabevakningslag, vilket är problematiskt. En sådan lösning skulle dock kräva ett helhetsgrepp om den nationella dataskyddslagstiftningen och eventuellt även annan reglering än kamerabevakningslagen.

Utifrån den kartläggning vi gjort ser vi ett behov av att gå fram med försiktighet. Lättnader som innebär ett större ansvarstagande för aktörerna ställer också krav på tydlig lagstiftning. Mot denna bakgrund anser vi att det för närvarande finns skäl för att fortsatt ha en särskild reglering i kamerabevakningslagen. Regleringen bör dock genomgå stora förändringar i syfte att få till stånd lättnader i förfarandet respektive utökade möjligheter att bedriva kamerabevakning i vissa syften. Det hade funnits fördelar med att göra dessa förändringar i en ny genomarbetad kamerabevakningslag, men med de förutsättningar våra direktiv ger oss är det vår slutsats att förslagen bör genomföras i form av ändringar i gällande kamerabevakningslag.

Tillståndskravet ska avskaffas helt

Tillståndskravet har funnits länge i svensk rätt och är en extra säkerhetsåtgärd som ger ett starkt integritetsskydd. Samtidigt medför förfarandet flera negativa effekter för de som omfattas av det. Sedan tillståndskravet infördes har behoven av kamerabevakning i de verksamheter som omfattas av våra direktiv förändrats och skyddet för den personliga integriteten har allmänt stärkts, särskilt genom dataskyddsreformen 2018. Den generella dataskyddsregleringen ger ett

långtgående preventivt och korrigerande integritetsskydd. Visserligen identifierar vi vissa integritetsrisker med att ta bort tillståndsförfarandet, men dessa kan motverkas på andra sätt än genom krav på tillstånd.

Sammantaget väger skälen mot ett tillståndsförfarande tyngre än skälen för ett sådant förfarande. Att endast ta bort tillståndskravet i förhållande till vissa centrala syften skulle skapa gränsdragningsproblem som försvårar regleringen. Vi bedömer i stället att tillståndskravet bör avskaffas helt för de verksamheter som nämns i våra direktiv. Effekten av detta skulle bli att endast statliga myndigheter som inte redan är undantagna tillståndskravet fortsatt kommer att omfattas av det. Samma avvägning mellan behov och integritet kan göras i förhållande till dessa myndigheter, som dessutom bedriver generellt sett mindre integritetskänslig bevakning. Det är inte rationellt att behålla tillståndskravet endast för sådan bevakning.

Vi föreslår därför att tillståndsförfarandet ska slopas helt för alla som i dag omfattas av det, men att förutsättningar för kamerabevakning i offentlig verksamhet fortsatt ska regleras i kamerabevakningslagen.

En ändrad systematik i fråga om förutsättningar för kamerabevakning

Tidigare ändringar i kamerabevakningslagen som avser aktörer i offentlig verksamhet har i huvudsak inneburit att det införts undantag från tillståndskravet. Vi föreslår nu att tillståndskravet ska slopas helt för bevakning som bedrivs av dessa aktörer.

Behovet av att kamerabevaka skiljer sig åt i olika verksamheter. Det finns ett särskilt starkt behov att bevaka i brottsbekämpande verksamhet. Lagändringar som innebär utökade möjligheter att bedriva bevakning i syfte att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet bör riktas mot den brottsbekämpande verksamheten. Samtliga brottsbekämpande myndigheter bör också ha samma förutsättningar att bedriva kamerabevakning i den brottsbekämpande verksamheten. Med anledning av detta bör förutsättningar för bevakning i sådan verksamhet regleras särskilt i kamerabevakningslagen. Uppdelningen bör ta sin utgångspunkt i den skiljelinje som dras mellan brottsdatalagen och EU:s dataskyddsförordning, men även brotts-

bekämpande verksamhet som inte omfattas av brottsdatalagen bör omfattas av de särskilda reglerna. Gränsen bör därför dras vid tillämpningsområdet för brottsdatalagen och lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter (säpodatalagen).

Vi föreslår alltså att systematiken i kamerabevakningslagen ändras på så sätt att vissa regler endast gäller för brottsbekämpande myndigheter i brottsbekämpande verksamhet. Andra regler ska gälla endast för myndigheter och andra än myndigheter som utför en uppgift av allmänt intresse, i annan verksamhet än brottsbekämpande. Bestämmelser som inte anges gälla endast för någon av dessa aktörer ska gälla för all bevakning oavsett vem som bedriver den.

Nuvarande intresseavvägningen ska gälla för kamerabevakning i verksamhet som inte är brottsbekämpande

All kamerabevakning ska alltid vara förenlig med bestämmelserna i den generella dataskyddsregleringen för att vara tillåten. Den främsta anledningen till vårt förslag om att förutsättningar för kamerabevakning fortsatt ska regleras i kamerabevakningslagen är att den generella regleringen saknar tydliga bestämmelser om hur en proportionalitetsbedömning ska göras vid kamerabevakning.

Syftet med intresseavvägningen i kamerabevakningslagen är att säkerställa att en proportionalitetsbedömning görs i det enskilda fallet av kamerabevakning. Det garanterar att det har gjorts en avvägning mellan bevakningsintresset och enskildas integritetsintresse. Regleringen innehåller även kriterier kring hur intresseavvägningen ska genomföras och vad som särskilt ska beaktas. Utformningen av den nuvarande intresseavvägningen är ändamålsenlig för bevakning som bedrivs i verksamhet som inte är brottsbekämpande. Vi föreslår därför att nuvarande intresseavvägning fortsatt ska gälla för bevakning som aktörer i offentlig verksamhet som inte är brottsbekämpande bedriver. Skillnaden från dagens reglering är alltså att aktörerna ska göra bedömningen själva utanför ramen för ett tillståndsförfarande.

När en myndighet söker tillstånd prövar tillsynsmyndigheten inte om bevakningen är förenlig med bestämmelserna om rättslig grund i den generella dataskyddsregleringen. Det är i praktiken redan i dag upp till den bevakande myndigheten att bedöma om den bevakning

den avser att bedriva har rättslig grund enligt den generella dataskyddsregleringen, vilket inte uttryckligen framgår av kamerabevakningslagen. Det är enligt oss inte heller rimligt att intresseavvägningen ska tillämpas i förhållande till samtliga rättsliga grunder i den generella dataskyddsregleringen. Vi föreslår därför att det ska förtydligas att bevakning får bedrivas om det är nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning och att sådan bevakning ska föregås av en bedömning enligt intresseavvägningen i kamerabevakningslagen.

Begreppet *plats dit allmänheten har tillträde* har skapat gränsdragningsproblem som försvårar tillämpningen av kamerabevakningslagen. Vi föreslår därför att begreppet slopas och att bevakning som sker på alla typer av platser ska omfattas av krav på att tillämpa intresseavvägningen.

Bedömningen enligt intresseavvägningen ska göras innan bevakningen påbörjas. Vi föreslår dessutom att den kamerabevakande aktören ska göra en ny intresseavvägning innan den genomför betydande förändringar av pågående bevakning.

I dag finns permanenta och tillfälliga undantag från tillståndskravet. Bevakning som bedrivs enligt undantagen omfattas inte av något krav på att tillämpa intresseavvägningen. Vi bedömer att permanenta undantag från kravet på att kamerabevakning ska föregås av en intresseavvägning inte borde behövas. Det finns dock inte tid att inom ramen för vårt uppdrag avgöra vilka konsekvenser det skulle få att ta bort undantagen, särskilt i fråga om det skulle innebära en lättnad eller inte för de aktörer som bedriver bevakning enligt undantagen. Vi föreslår därför att både permanenta och tillfälliga undantag från dagens tillståndskrav fortsättningsvis ska gälla som undantag från att tillämpa intresseavvägningen. Vi föreslår också vissa förändringar av de tillfälliga undantagen.

En ny rättslig grund för kommuner

Tillsynsmyndigheten har i tillståndsförfarandet inte prövat om kamerabevakningen har rättslig grund enligt den generella dataskyddsregleringen. Enligt artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning (uppgift av allmänt intresse eller myndighetsutövning) måste den rättsliga grunden vara fastställd i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt. Så

som vi har uppfattat det bedrivs kamerabevakning sällan som ett led i myndighetsutövning. Då krävs i stället att det finns en uppgift av allmänt intresse som är fastställd i unionsrätt eller nationell rätt. Det är osäkert om det finns en uppgift av allmänt intresse fastställd för all den kamerabevakning som olika verksamheter enligt kartläggningen har behov av att bedriva.

Vi tror inte att detta kommer vara ett allt för utbrett problem när tillståndskravet tas bort, men det finns en viss risk att vissa verksamheter kommer att inse att en rättslig grund saknas. Utifrån förutsättningarna för vårt uppdrag har det inte funnits tid att göra en heläckande översyn i frågan. Däremot identifierar vi att kommuner saknar en tydlig fastställd uppgift av allmänt intresse som kan ligga till grund för bevakning av kommunens offentliga miljöer. Kommunerna nämns i våra direktiv som en aktör som har goda förutsättningar att bidra till minskad brottslighet. Vi anser att det är av vikt att kommunerna genom våra förslag ges möjlighet att bevaka sina offentliga miljöer i detta syfte och föreslår därför att en rättslig grund för sådan bevakning införs i lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

En särskild intresseavvägning för kamerabevakning i brottsbekämpande verksamhet

För att möjligheterna att bedriva kamerabevakning i syfte att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet ska utökas, anser vi att bevakning som omfattas av brottsdatalagen och säpodatalagens tillämpningsområde ska bedömas enligt särskilda regler i kamerabevakningslagen. Vi föreslår att bevakning som bedrivs i sådan verksamhet, oavsett vilken brottsbekämpande myndighet som ska bevaka, ska bedömas enligt en särskild intresseavvägning.

Utformningen av den särskilda intresseavvägningen ska ha sin utgångspunkt i den nuvarande och för att bevakningen ska vara tillåten ska bevakningsintresset fortfarande väga tyngre än integritetsintresset. Den särskilda intresseavvägningen ska dock anpassas på så sätt att det i fråga om bevakningsintresset särskilt ska beaktas om bevakningen behövs för att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott på en
  - a) brottsutsatt plats,
  - b) plats där det av särskild anledning finns risk för angrepp på någons liv, hälsa eller trygghet eller på egendom,
  - c) plats där det med hänsyn till faktiska omständigheter finns risk för allvarlig eller omfattande brottslighet, eller
  - d) plats som med hänsyn till faktiska omständigheter har strategisk betydelse för att motverka allvarlig brottslighet eller brott som har samband med sådan brottslighet,
2. förebygga, förhindra eller upptäcka störningar av allmän ordning och säkerhet eller begränsa verkningarna av sådana störningar, eller
3. tillgodose andra därmed jämförliga ändamål.

Förändringen innebär att bevakningsintresset kan väga särskilt tungt på fler platser än enligt den intresseavvägning som gäller i dag (punkt 1 c och d). Det som ska beaktas särskilt i fråga om integritetsintresset förändras inte från dagens utformning. Det som ska beaktas i den särskilda intresseavvägningen kommer därmed att svara bättre mot behovet av att kamerabevaka i syfte att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet, samtidigt som integritetsintresset beaktas tillräckligt.

Vi anser att det finns skäl att tydliggöra kopplingen mellan rättslig grund och intresseavvägningen även för bevakning som bedrivs i brottsbekämpande verksamhet samt att slopa begreppet *plats dit allmänheten har tillträde*.

Utvidgade och nya tillfälliga undantag från att tillämpa intresseavvägningen i brottsbekämpande verksamhet

Huvudregeln för brottsbekämpande myndigheter ska enligt våra förslag vara att kamerabevakning ska föregås av en bedömning enligt en särskild intresseavvägning. Undantag från kravet på att tillämpa intresseavvägningen finns i dag för vissa av de brottsbekämpande myndigheterna. Dessa undantag har motiverats med att lagstiftaren anser

att bevakning som undantas som utgångspunkt är proportionerlig vilket möjliggör mer summariska bedömningar avseende proportionalitet i det enskilda fallet. Sådana undantag bör avgränsas noggrant. Vi har bedömt att de nuvarande undantagen ska gälla också från den särskilda intresseavvägningen samt att alla brottsbekämpande myndigheter ska omfattas av samtliga undantag.

Vi föreslår även utökade undantag från att tillämpa den särskilda intresseavvägningen vid tillfällig kamerabevakning. För sådan bevakning gäller undantag i dag om det av särskild anledning finns risk för allvarlig brottslighet. Vi föreslår att detta undantag ska kunna tillämpas också när risken avser brott som har samband med allvarlig brottslighet.

Utöver detta föreslår vi två nya undantag för tillfällig kamerabevakning i brådskande fall. Dessa undantag tillåter myndigheterna att bedriva sådan bevakning – utan att göra en intresseavvägning – om det av särskild anledning finns risk för brottslighet som inte är ringa respektive om det av särskild anledning finns risk för störningar av allmän ordning och säkerhet. Bevakning enligt de nya undantagen får endast bedrivas under en kortare tid. Om bevakningen ska bedrivas i samma syfte under en längre tid måste en intresseavvägning göras.

Utvidgade och nya undantag från upplysningskravet och rätten till information i brottsbekämpande verksamhet

Bevakning enligt kamerabevakningslagen ska bedrivas öppet. Upplysningskravet och rätten till information utgör en möjlighet för den enskilde att tillvarata sina intressen i samband med kamerabevakning. Upplysning ska enligt lagen lämnas genom skyltning eller på annat verksamt sätt.

Det finns vissa praktiska svårigheter med att skylta om bevakning som bedrivs via UAS (drönare). Sådan bevakning bedrivs ofta tillfälligt i stora områden och i brådskande fall. Det kan då vara svårt att få upp skyltning om bevakningen på ett ändamålsenligt sätt. Vi anser att ett verksamt och tillräckligt sätt att upplysa och informera om bevakning via UAS är att vidta följande åtgärder.

- UAS:en är märks med myndighetens logga,
- piloten som styr UAS:en bär myndighetens varselväst, och
- upplysning och information lämnas på myndighetens webbplats.

Det kan dock finnas tillfällen då de brottsbekämpande myndigheterna vid tillfällig bevakning inte hinner vidta ens de nämnda åtgärderna. Det finns redan i dag undantag för bevakning via luftfartyg (inklusive UAS). Undantaget är dock begränsat till att gälla vid bevakning i brådskande fall om det av särskild anledning finns risk för allvarlig brottslighet. Vi föreslår att undantaget ska ändras på så sätt att det gäller för all bevakning via UAS som bedrivs i brådskande fall i brottsbekämpande verksamhet. Undantaget ska vara av tillfällig karaktär vilket innebär att tillräcklig upplysning och information ska lämnas så snart det är möjligt.

Det finns också svårigheter med att skylta eller på annat verksamt sätt upplysa och informera om bevakning som sker från ett civilt fordon som används i brottsbekämpningen. Det är av självklara skäl inte möjligt för myndigheterna att skylta med att de bedriver bevakning från fordonet utan att också avslöja att det är ett fordon som ingår i den brottsbekämpande verksamheten. Bevakning från ett civilt fordon omfattas endast av kamerabevakningslagen om fordonet är obemannat, vilket inträffar om personal tillfälligt lämnar det. Vi föreslår att ett undantag från upplysningskravet och rätten till information ska införas för sådana tillfällen och att det endast ska få tillämpas om bevakningen då bedrivs i syfte att skydda fordonet från brottsligt angrepp.

De föreslagna undantagen innebär enligt vår uppfattning inte ett kringgående av regleringen om hemlig kameraövervakning.

Det behövs ingen anmälningsplikt

Ett viktigt syfte med tillståndskravet är att garantera ett starkt integritetsskydd vid kamerabevakning. Ett alternativ när tillståndskravet slopas är att införa någon form av anmälningsplikt och i förlängningen minimera integritetsrisker genom en effektiv tillsyn. En anmälningsplikt skulle kunna utformas så att en bevakande aktör ska informera tillsynsmyndigheten endast om ett fåtal uppgifter. En sådan anmälningsplikt borde i och för sig inte vara särskilt administrativt betungande för den bevakande aktören. Däremot anser vi att behovet av en anmälningsplikt från ett integritetsperspektiv inte är särskilt påtagligt. De befogenheter som tillsynsmyndigheten har enligt den generella dataskyddslagstiftningen är redan omfattande. Nyttan för

tillsynsmyndigheten skulle också vara begränsad och det skulle kräva stora resurser att administrera systemet. Integritetsskyddsmyndigheten anser för sin del att det inte bör införas en anmälningsplikt. Vi har inte anledning att göra någon annan bedömning och föreslår därför inte någon anmälningsplikt.

Däremot behövs andra verktyg för en effektiv tillsyn

I stället för en anmälningsplikt föreslår vi att det ska införas ett krav på att den bevakande aktören ska föra en förteckning över pågående bevakning som på begäran ska lämnas till tillsynsmyndigheten. Förteckningen ska innehålla uppgifter som kan indikera om bevakningen som bedrivs innebär särskilda risker för skyddet av den personliga integriteten. På detta sätt undviks att överflödigt information lämnas till tillsynsmyndigheten.

Förteckningskravet ska endast gälla för bevakning som bedrivs i verksamhet som inte är brottsbekämpande och det ska inte gälla för sådan bevakning som i dag är undantagen tillståndskravet. Detta innebär att Kustbevakningen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket undantas helt.

Utöver förteckningskravet föreslår vi att den bedömning som görs enligt någon av intresseavvägningarna ska dokumenteras. Kravet ska gälla både när bedömningen ska göras inför påbörjandet av en ny bevakning och på grund av ändrade förhållanden. Detta förslag underlättar tillsynsverksamheten men det tvingar också aktörerna att formulera och sammanställa sina överväganden, vilket minskar risken för ogenomtänkt eller omotiverad kamerabevakning.

Vidare föreslår vi att tillsynsmyndigheten ska ha möjlighet att ta ut en sanktionsavgift om den som bedriver bevakning bryter mot förtecknings- eller dokumentationskravet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Samtidigt ska tidigare beslutade tillstånd upphöra att gälla.

Konsekvenser

Våra förslag förenklar för myndigheter och andra aktörer som bedriver kamerabevakning i verksamhet som inte är brottsbekämpande och medför att kamerabevakning kommer att kunna användas på ett mer flexibelt och verksamhetsanpassat sätt än i dag. Eftersom förslagen inte innebär några skyldigheter att bedriva kamerabevakning förväntas de inte påverka den kommunala självstyrelsen. För brottsbekämpande myndigheter innebär förslagen vissa lättnader i förfarandet och en betydande utökning av möjligheterna att bedriva kamerabevakning. Förslagen kan därför förväntas medföra positiva effekter för det brottsförebyggande arbetet och för bekämpningen av brottslighet i övrigt.

Förslaget att tillståndskravet ska avskaffas kan medföra vissa risker för den personliga integriteten, men dessa minimeras genom det skydd som dataskyddsregleringen ger och genom förslagen om ytterligare integritetsskydd i kamerabevakningslagen. Förslagen om utökade möjligheter för de brottsbekämpande myndigheterna innebär också vissa risker för enskilda, men är proportionerliga då syftet är att effektivisera brottsbekämpningen. I den utsträckning våra förslag medför färre brott och ökad trygghet innebär de också ett förstärkt skydd för enskildas personliga trygghet och integritet. Förslaget om att slopa begreppet *plats dit allmänheten har tillträde* innebär att fler platser ska omfattas av vissa integritetsskyddande åtgärder vilket medför ett förstärkt skydd, särskilt för barns och arbetstagares personliga integritet.

Förslagen förväntas inte medföra några betydande ekonomiska konsekvenser för Integritetsskyddsmyndigheten och förväntas inte påverka de allmänna förvaltningsdomstolarnas verksamhet nämnvärt.

Förslagen är förenliga med EU-rätten och andra relevanta internationella rättsakter till skydd för den personliga integriteten.